

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8
“ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน”
วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา
กับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร
The Relationship between Communication Skill of Administrators and the Performance
Standards of Teachers Under ThungKhru Primary Educational, Bangkok

สมยศ รุ่งเรือง

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: s66561802042@ssru.ac.th

นันทิยา น้อยจันทร์

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: Nuntiya.no@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา (1) เพื่อศึกษาระดับทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา (2) เพื่อศึกษาระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู และ (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา กับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำนวน 210 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า (1) ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบริบทสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านช่องทางข่าวสาร (2) มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู และ (3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา กับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู พบว่ามีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์ ทักษะการสื่อสาร มาตรฐานการปฏิบัติงาน

Abstract

The purposes of this quantitative research included the following: (1) To study the level of communication skill of administrators (2) To study level of the performance standards of teachers and (3) To study the relationship between the communication skills of administrators and the performance standards of teachers Under Thung Khru Primary Educational, Bangkok. The instrument used to collect data was a 5-level rating scale questionnaire and used simple random sampling. The samples consisted of 210 members

from administrators and teachers Under Thung Khru Primary Educational, Bangkok. Data analysis is performed by Frequency, Percentage, Average (\bar{X}), Standard Deviation and the Pearson's Correlation Coefficient. The results of the research showed that: (1) The level of communication skill of administrators, the overall was the highest level and found the aspect with the highest average was the context. And the aspect with the lowest average is Channels. (2) The performance standards of teachers were at a high level and the aspect with the highest average was the learning management. And the aspect with the lowest average is the performance of teachers. And (3) The results of the research showed that: Independent variables tested with the dependent variable have a relationship which is according to the assumptions set.

Keywords: Relationship, Skill of Administrators, Performance Standards

บทนำ

การสื่อสารภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยปฏิรูปมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นให้กับครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย (1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู (2) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ (3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้มาตรฐานการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายที่วางไว้ จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา กับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร โดยนำแนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาการมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เพื่อศึกษาปัญหาว่ายังมีส่วนใดที่ต้องปรับปรุงอีกบ้างให้เหมาะสมกับบริบท ของสถานศึกษา และให้ประสบความสำเร็จก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทางการบริหารการศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา กับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

คำถามวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา กับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับใด

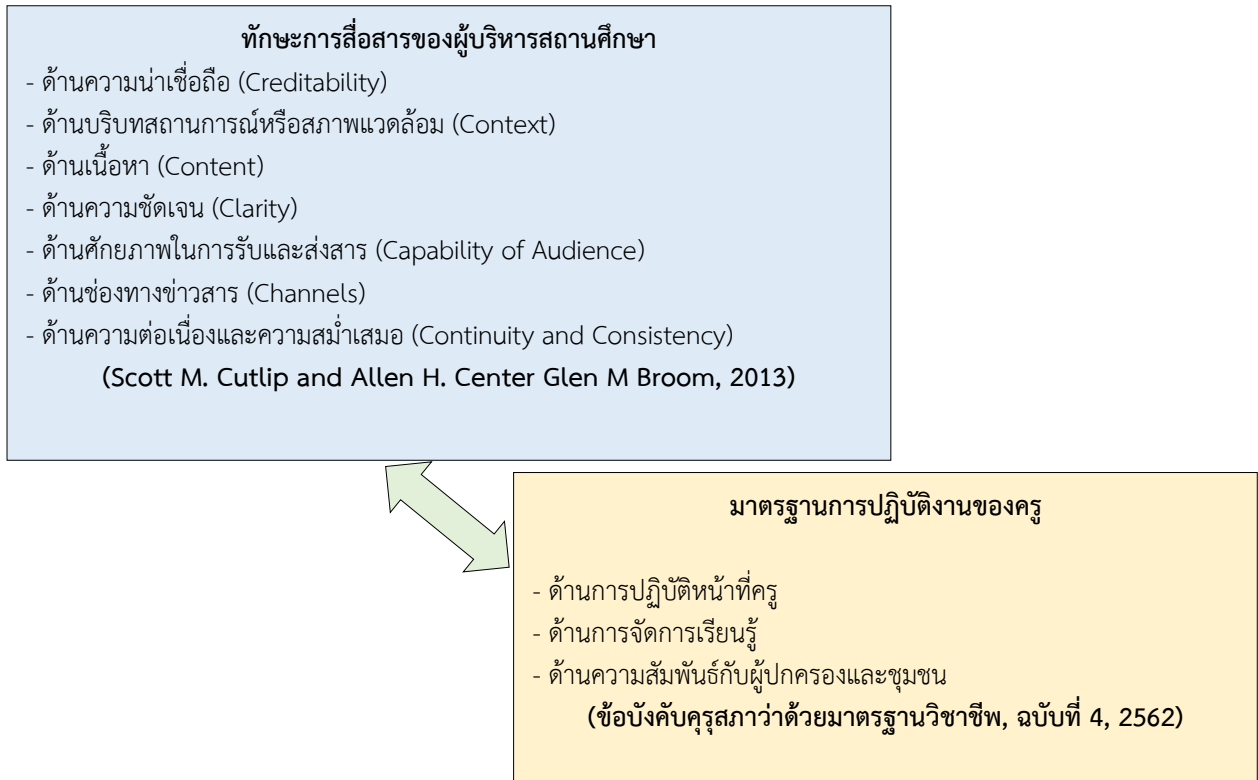
สมมติฐานของการวิจัย

ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา กับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการสื่อสารภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ทราบถึงระดับทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร โดยจะมีประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และสามารถสื่อสารได้อย่างเหมาะสม มีแบบแผน ชัดเจน ไม่คลุมเครือ

2) ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา กับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาทักษะในการสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพ และสามารถนำไปประยุกต์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถเลือกสื่อหรือช่องทางที่เหมาะสม ให้ได้ผลรวดเร็วที่สุด

แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา กับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา (ตามแนวคิดของ Scott M. Cutlip and Allen H. Center Glen

M Broom, 2013 pp. 27-88) และแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู (ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วย มาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและกำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา

ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการถ่ายทอดหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความสามารถหรือความชำนาญในการใช้คำพูด และภาษาท่าทางของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อถ่ายทอดหรือการแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง ซึ่งอาจอยู่ในรูปของคำพูด สัญลักษณ์ ตัวอักษร และมุ่งให้เกิดความเข้าใจระหว่างครู ซึ่งเป็นผู้รับสาร และผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ส่งสาร เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดระหว่างกัน เป็นวิธีการติดต่อสื่อสารเพื่อป้องกันและขจัดอุปสรรคในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของ Scott M. Cutlip and Allen H. Center Glen M Broom (2013 pp. 27-88) ที่เรียกว่าหลักสำคัญ 7 ประการในการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วย (1) ความน่าเชื่อถือ (2) บริบทสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อม (3) เนื้อหา (4) ความชัดเจน (5) ศักยภาพในการรับและส่งสาร (6) ช่องทางข่าวสาร และ (7) ความต่อเนื่องและความสม่ำเสมอ

แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดไว้ว่า มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ โดยผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย (1) การปฏิบัติหน้าที่ครู ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล และพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลง (2) ด้านการจัดการเรียนรู้ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และ (3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา กับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การสำรวจ (Survey Research) และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ผ่าน Google Form และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำนวน 210 ตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำนวน 210 ตัวอย่าง โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนบุคลากรแต่ละขนาดโรงเรียน

ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ 93 ตัวอย่าง โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 92 ตัวอย่าง และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 25 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 210 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการประยุกต์จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวคิดที่ทำการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ (1) คำถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล (2) คำถามทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา และ (3) คำถามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ซึ่งผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 7 ด้าน และมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วย มาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู (2) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ (3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 30 คน และตรวจสอบความตรงเนื้อหา และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ พบว่า ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .919 และมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .939 ซึ่งตามเกณฑ์ที่กำหนดการแปลค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค ที่ค่า ≥ 0.7 ถือว่ามีความเชื่อมั่นที่จะนำแบบสอบถามมาใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยครั้งนี้ เมื่อได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา ที่มีความสมบูรณ์ของการให้ข้อมูลและเนื้อหาจากชุดแบบสอบถามและแบบสอบถามออนไลน์ ทั้งสิ้น 210 ชุด สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41-50 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งครูปฏิบัติการสอน ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก และประสบการณ์ในตำแหน่งประมาณ 10-20 ปี ส่วนทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 7 ด้าน ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านบริบทสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สำหรับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ทั้ง 3 ด้าน ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ด้านทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบริบทสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อม ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านความต่อเนื่องและความสม่ำเสมอ ด้านศักยภาพในการรับและส่งสาร ด้านความชัดเจน ด้านเนื้อหา และด้านช่องทางข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ ธิาปินแก้ว (2566) ศึกษาเรื่อง ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมากที่สุด

มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สลิลทิพย์ เกลี้ยงเกลา (2565) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการศึกษา พบว่าผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่โดยรวมอยู่ในระดับมาก

การหาค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ของความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา กับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = .871^{**}$) อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาการเปรียบเทียบทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา กับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูที่ต่างกัน จะเกิดความแตกต่างในการนำทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา มีผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูหรือไม่

2) ควรศึกษาวิจัยถึงกลยุทธ์ของทักษะการสื่อสารสู่ความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ประสบความสำเร็จว่า มีกลยุทธ์ในการสื่อสารด้วยกลวิธีต่าง ๆ ในการสื่อสาร หรือปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารการศึกษาและสถานศึกษา

3) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานของครู ในแต่ละมาตรฐานเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้ตรงตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). กฎกระทรวงกำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสำหรับ

สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ พ.ศ. 2555, (14 พฤศจิกายน 2555). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 129. ตอนที่ 106 ก.

เกรียงศักดิ์ เจตีย์แปง. (2551). การพัฒนาประสิทธิภาพการสื่อสารภายในองค์กร สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ข้อบังคับคุรุสภาว่า ด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 130 ตอนที่ 130 ง. หน้า 66.

ณัฐชуда วิจิตรจามรี. (2553). การสื่อสารในองค์กร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ทวีศักดิ์ จินตานุรักษ์ และคณะ. (2555). “มาตรฐานวิชาชีพครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน” วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 6(1):30 ; มกราคม-มิถุนายน.

นิถุมล มณีสว่างวงศ์. (2553). การสื่อสารในองค์กร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เนตร์พัฒนา ยาวิราช. (2553). การสื่อสารภายในองค์กร. กรุงเทพฯ: ทริบเพิ้ลกรุ๊ป.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). หลักการวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 5). สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- พรทิพย์ เพ็งกลัด. (2560). การสื่อสารของผู้บริหารกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2556). ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556. เล่มที่ 130 ตอนพิเศษ 130ง 4ตุลาคม 2556. สุภรณ์ รัฐีกุลเจริญ. (2550). ทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- หทัยทิพย์ สีขันตกสมิต. (2554). การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
- จินะวัฒน์ และรัตนา ดวงแก้ว. (2558). การศึกษาสภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 8(2) : 44.
- อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี. (2555). พฤติกรรมและการสื่อสารภายในองค์กร. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Gibson, J.W. & Hodgeetls, R.M. (1991). Organizational communication a managerial perspective (2nd ed). New York: Happer Collins.
- Griffin, E., Ledbetter, A., and Sparks, G. (2015). A first Look at communication theory. 9th edition. New York: McGraw-Hill Education.
- Katz, E., Blumer, J. G., and Gurevitch, M. (1974). Utilization of mass communication by the Individual. In Blumler, J. G., and Katz, E. The uses of mass communication: Current perspectives on gratifications research. Beverly Hills: Sage.
- Kotler, P. & Murphy, P. E. (1981). Strategic Planning for higher education. Journal of Higher Education, 52 (5), 470–489.
- Miller, K. (2005). Communication theories: Perspectives, processes, and contexts. Boston, MA: McGraw-Hill
- Scott, C.M.; Allen, H. Center; Glen, M Broom. (2000). Effective Public Relations. Prentice Hall International, Inc.
- Severin, W. J., and Tankard, J. W. (2001). Communication theories: Origins, methods, and uses in mass media. New York: Longman.
- Yamane, T. (1973). Statistic: An introductory analysis (3rd ed). Singapore: Times Printer.